

Nr 5 A.

Godkänd av första kammaren den 27 april 1928.
Godkänd av andra kammaren den 27 april 1928.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande utgifterna för budgetåret 1928—1929 under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet jämte i dessa ämnen väckta motioner.

(Statsutskottets utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Departementet.

1:o Uti den till riksdagen den 4 januari 1928 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1928—1929 har Eders Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag) att

dels godkänna det av departementschefen förordade förslaget till ordinarie avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli, nu 232,000 kronor, med 13,500 kronor till 245,500 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Sociala verk och inrättningar.

2:o I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen (punkt 2) kommer riksdagen likaledes att framdeles meddela sitt beslut.

3:o Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 4) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förläkningsmän för medling i arbetstvister m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 95,000 kronor.

4:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen, *Bihang till riksdagens protokoll 1928. 14 saml. Nr 5 A.* 1044 28 1

i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

5:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7) att till offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m., att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

I likhet med departementschefen anser riksdagen, att med hänsyn till den rådande ungdomsarbetslösheten åtgärder till underlättande av yrkesval samt till ernående av en rationell arbetsförmedling och arbetsanvisning för de unga för närvarande äro av behovet påkallade. De anordningar, som härutinnan av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagits, har riksdagen ansett vara av beskaffenhet att böra godtagas. Riksdagen medgiver alltså, att arbetsförmedlingen för de unga ordnas i överensstämmelse med Eders Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen förbiser härvid ingalunda den betydelsefulla roll, som skolorna spela vid detta slag av arbetsförmedlingar, och det intresse, som av lärarpersonalen i allmänhet ägnas denna angelägenhet. Men då det ligger i sakens natur, att skolans ifrågavarande verksamhet så gott som uteslutande måste avse endast den ungdom, som under varje läsår avslutar sin skolgång, och således icke i nämnvärd grad kan komma att beröra ungdom, som redan tidigare lämnat skolan, har riksdagen funnit Eder Kungl. Maj:ts förslag, i vad det avser arbetsförmedling för skolungdom, innebära ett lämpligt komplement till skolornas verksamhet i förevarande hänseende. Riksdagen får uttala sin förväntan, att denna förtjänstfulla verksamhet må fortfara även efter genomförandet av den nya organisationen.

Då storleken av det av Eders Kungl. Maj:t för nu berörda ändamål föreslagna statsbidraget icke givit riksdagen anledning till erinran samt riksdagen ansett sig böra anvisa anslag till den offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m. med det belopp, som av Eders Kungl. Maj:t äskats, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, till *offentliga arbetsförmedlingen i riket m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade grunder.

6:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 9) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *yrkesinspektionens verksamhet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 74,800 kronor.

7:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *föreningen för arbetarskydd i Stockholm* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

8:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *arbetsrådet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 47,650 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 12) att höja det ordinarie förslagsanslaget till Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens, nu 15,000 kronor, med 5,000 kronor till 20,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens*, nu 15,000 kronor, med 5,000 kronor till 20,000 kronor.

10:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten (punkt 14), kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 16) att till försäkringsrådets verksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 41,600 kronor.

Riksdagen, som funnit Eders Kungl. Maj:ts föreliggande förslag tillfyllest motiverat, har alltså till *försäkringsrådets verksamhet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 41,600 kronor.

12:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående det ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete (punkt 17) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

13:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18) har riksdagen till *dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 3,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att höja det ordinarie förslagsanslaget till sjukkasseväsendets befrämjande, nu 3,200,000 kronor, med 130,000 kronor till 3,330,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *sjukkasseväsendets befrämjande*, nu 3,200,000 kronor, med 130,000 kronor till 3,330,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att till sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag och har alltså till *sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd*, för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 200,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att *dels* godkänna det av departementschefen förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 583,000 kronor, med 5,000 kronor till 588,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden föreslagit, har alltså

dels godkänt det i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, nu 583,000 kronor, med 5,000 kronor till 588,000 kronor.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att till bostadshus vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö, att uppföras i huvudsaklig enlighet med av departementschefen förordat förslag, för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

Av den i ärendet förebragta utredningen har riksdagen funnit ådagalagt, att de till uppförande föreslagna bostadshusen vid ifrågavarande anstalt äro av behovet påkallade. Då det av departementschefen föreslagna byggnads sättet samt kostnadsberäkningarna icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *bostadshus vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö*, att uppföras i huvudsaklig enlighet med i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordat förslag, för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 30,000 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 29) att till utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,500 kronor.

Vid besök å Landskronaanstalten har riksdagens vederbörande utskott konstaterat, att förläggningsförhållandena därstädes måste anses i hög grad otillfredsställande samt att behovet av åtgärder för åstadkommande av en ändamålsenligare förläggning av de internerade därför måste betecknas såsom synnerligen stort. Det hade syntes riksdagen önskvärt, om en fullständig plan för ett rationellt ordnande av förläggningsförhållandena vid anstalten samt övriga därstädes nödiga ändrings- och ombyggnadsarbeten nu förelegat, så att arbetena så långt möjligt kunnat i ett sammanhang bedrivas. Då en dylik plan emellertid icke föreligger och ett uppskov med de ändringsarbeten — avseende en bättre förläggning av såväl internerade som personal — Eders Kungl. Maj:t nu föreslagit till utförande, av förenämnda skäl icke synes riksdagen böra ifrågakomma samt de nu ifrågasatta arbetena torde kunna utgöra ett led i sagda plan, har riksdagen, som icke funnit något att erinra emot att arbetena verkställas på i huvudsak det sätt, Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär och för härtill beräknade kostnader, ansett sig böra anvisa medel för ändamålet med av Eders Kungl. Maj:t beräknat belopp eller tillhoppa 38,500 kronor. Enligt riksdagens förmenande synes visserligen den för mat- och dagrum avsedda lokalen i byggnaden nr 5 väl knapp, men lärer ett ordnande av denna lokalfråga på ett mera tillfredsställande sätt kunna ske utan att föranleda ökade kostnader.

Utöver för nu avsedda arbeten erforderliga medel har Eders Kungl. Maj:t äskat ett belopp å 5,000 kronor för iståndsättande av norra kurtinmuren. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, hade anstaltsstyrelsen i detta

syfte föreslagit uppförande av ny beklädnadsmur, påläggande av nytt tegelgolv å kurtinmuren samt borttagande av den nuvarande terrasstrappan och inläggning av en ny, inuti muren förlagd trappa, allt för en beräknad kostnad av 15,500 kronor. Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle arbetena med murens iståndsättande begränsas till sådana anordningar, som oundgängligen erfordrades för förebyggande av fortsatta ras.

Att, på sätt Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit, medel nu skulle anvisas för allenast en nödortfittig reparation av vissa delar av muren, har riksdagen icke kunnat undgå att finna opraktiskt. Riksdagen håller för sin del före, att arbetena med murens iståndsättande böra ske i ett sammanhang, och synes riksdagen hänsyn härtill böra tagas vid den plan för ett ändamåls-enligare ordnande av förläggningsförhållandena vid anstalten m. m., riksdagen ovan påkallat.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *utvidgning av tvångsarbetsanstalten i Landskrona m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 38,500 kronor.

19:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 30) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 6,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att till statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 27,000 kronor.

Mot storleken av det för nu berörda ändamål äskade anslaget har riksdagen icke funnit skäl till erinran. Då den för kostnadernas bestridande föreslagna användningen av rusdrycksmedelsfonden synts riksdagen stå i överensstämmelse med innehållet i 2 § av gällande förordning angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, har riksdagen jämväl härutinnan godkänt Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen har alltså till *statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 27,000 kronor, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) att *dels* godkänna följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929:

Stat.

A. Avlöningsstat.

Kronor.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000

B. Omkostnadsstat.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	41,000
Summa kronor	127,000

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, nu 129,700 kronor, med 2,700 kronor till 127,000 kronor;

dels ock besluta, att nämnda anslag skall utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser avlöningsstaten för Venngarnsanstalten, har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen ävenledes funnit sig böra godtaga förslaget, i vad det angår anstaltens omkostnadsstat.

Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, bland annat, rätt till utvidgad användning av de medel, som pläga ställas till anstaltsstyrelsens förhållande för övervakning av utskrivna. De anordningar, förslaget härutinnan innebär, hava synts riksdagen erbjuda anstaltsledningen möjlighet att på ett effektivare sätt än hittills dels utöva den eftervårdande verksamhet, som kan å anstalten ankomma, dels ock ordna för anställningar åt de intagna efter avgången från anstalten. Riksdagen anser sålunda, att medgivande bör lämnas anstalten att, med kostnadernas bestridande från härför avsedd anslagspost, låta befattningshavare företaga resor i tjänsten såväl för undersökande av möjligheterna att bereda arbetsanställning åt klienterna som ock för verkställande av tillsyn av från Venngarnsanstalten till annan anstalt permitterade. Riksdagen förutsätter, att resorna ske i samförstånd med anstaltsstyrelsen och under noggrant iakttagande av all möjlig sparsamhet och ändamålsenlighet beträffande resornas planläggning.

Den anslagspost, varifrån medlen till nyssberörda ändamål skulle bestridas, har, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, ansetts böra benämnas »Övervakning av utskrivna och permitterade». Då emellertid, såsom nämnts, posten jämväl är avsedd för bestridande av kostnaderna för anstaltstjänstemännens resor för anskaffande av arbetsanställningar åt de intagna, synes posten lämpligen böra benämnas »Övervakning av utskrivna och permitterade m. m.»

Enligt det föreliggande förslaget skulle anslaget till Venngarnsanstalten från och med nästkommande budgetår utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel. Häremot har riksdagen icke haft något att erinra.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande stat för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929:

Stat.

	Kronor.
A. Avlöningsstat.	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	21,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	41,000
	Summa kronor 127,000

dels nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *statens vårdanstalt å Venn-garn för alkoholister*, nu 129,700 kronor, med 2,700 kronor till 127,000 kronor; *dels ock* beslutat, att nämnda anslag skall utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att

dels av det utav 1926 års riksdag beviljade anslaget å 150,000 kronor till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m. för budgetåret 1928—1929 såsom extra reservationsanslag anvisa ett belopp av 35,000 kronor;

dels till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor;

dels till statens kostnader för farliga alkoholister m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor;

dels till resor vid tvångsinternering av alkoholister för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock medgiva,

att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1928—1929 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vårdtag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått *dels* två likalydande motioner (I: 86 och II: 170) vari hemställt, att riksdagen måtte besluta att till interneringskostnader i vissa fall för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor, *dels ock* två likalydande motioner (I: 190 och II: 326), vari yrkats, att riksdagen måtte å riksstaten för budgetåret 1928—1929 å femte huvudtiteln under avdelningen Alkoholistvård uppföra ett anslag å 5,000 kronor till bidrag till interneringskostnader i vissa fall att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

I de två förstnämnda motionerna har anförts följande:

»Utöver de vanliga anslagen till alkoholistvården begärde socialstyrelsen i skrivelse till Kungl. Maj:t den 21 september 1927 tvenne nya anslag, nämligen *dels* 10,000 kronor för bestridande av resekostnader vid internering och *dels* 5,000 kronor för bidrag till interneringskostnader i vissa fall. Av dessa anslag har endast det förstnämnda upptagits i årets statsverksproposition. Socialstyrelsen hade i nämnda skrivelse framhållit, att de flesta fungerande nykterhetsnämnder på landsbygden saknade varje anslag till sin verksamhet och därigenom vore ur stånd att genomföra interneringsåtgärder, och att den lättnad, som kunde åvägbringas genom resekostnadernas övertagande av staten, icke kunde anses tillräcklig för att undanröja de ekonomiska hindren för interneringsåtgärder även i de mest motiverade fall. Av flera skäl ansåge socialstyrelsen emellertid, att det icke

nu kunde ifrågakomma att slopa vårdavgifterna eller ens vidtaga en generell nedsättning av dem, då en dylik ägt rum så nyligen som vid ingången av budgetåret 1926—1927. Socialstyrelsen uttalade sig emellertid för en sådan anordning, att det gäves möjlighet till lindring i eller, undantagsvis, befrielse från vårdavgiften i vissa trängande och ömmande fall, och föreslog i sådant hänseende, att ett anslag ställdes till uppsiktsmyndighetens över alkoholistvården förfogande att användas till bidrag till nykterhetsnämnder av *i första hand farliga alkoholist*er men även av andra kategorier och alkoholmissbrukare, om interneringsåtgärd finnes särskilt påkallad och icke kunde antagas komma till stånd utan sådant bidrag.

Departementschefen har beträffande detta förslag anfört, att man först borde avvakta resultatet av den redan vidtagna nedsättningen av vårdavgiften och verkningarna av det av departementschefen förordade förslaget ifråga om överflyttande på statsverket av resekostnaderna vid trängsinternering, innan flera åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma lättnad för de ansvariga kommunerna beträffande kostnaderna för alkoholistvården. Dessutom har departementschefen gjort den invändningen mot förslaget, att enligt detsamma två sidoordnade myndigheter skulle komma att granska interneringsbehovet, då socialstyrelsens prövning ju icke skulle vara inskränkt till att undersöka kommunens ekonomiska förutsättningar och finansiella läge utan även gälla behovet av den ifrågavarande interneringen. Slutligen har departementschefen erinrat om att det i september 1926 av särskilt tillkallade sakkunniga avgivna förslaget till lag mot fylleri och dryckenskap, som bland annat innehölle, att statsverket skulle vidkännas kostnad för vård av farliga, otillräkneliga och vagabonderande alkoholist, vore föremål för fortsatt prövning inom socialdepartementet, och har departementschefen i detta förhållande funnit ännu ett skäl att avstyrka socialstyrelsens ifrågavarande förslag, då detta i viss mån går längre än vad nämnda sakkunniga ifrågasatt beträffande statens övertagande av kostnaderna för internering av alkoholist och ett bifall till detsamma skulle verka föregripande i avseende å berörda, under utredning alltjämt varande spörsmål.

Från de konferenser med nykterhetsnämnder, som pläga vara anordnade i samband med centralförbundets för nykterhetsundervisning allmänna upplysningskurser, är det känt, att den uppfattningen är allmänt rådande, att det är obilligt att fattiga kommuner skola bekosta alkoholistvård och att det rätteligen bör tillkomma staten, som har inkomst av rusdryckshandlingen, att bestrida utgifterna för den anstaltsvård, som blir behöfvig på grund av alkoholmissbruk. Vad särskilt de farliga och kriminella alkoholisterna beträffar, vilkas omhändertagande måste anses vara ett allmänt samhällsintresse, kan väl ej mer än en mening vara rådande därom, att dessas vård bör bekostas av staten. Så länge detta icke är förhållandet, föreligger stor risk att för omgivningen farliga alkoholist, hemmahörande i mindre kommuner, vilkas nykterhetsnämnder ej disponera några medel för alkoholistvård, icke bli omhändertagna utan fritt få fortsätta att utsätta sin omgivning för fara. Socialstyrelsens förslag innebär också, att lindring eller befrielse från vårdavgift till alkoholistanstalt *i första hand* skulle beviljas när fråga vore om farliga alkoholist. Därest det här avhandlade, av socialstyrelsen begärda anslaget användes endast för sådana grupper av alkoholist, vilkas värdkostnader enligt ovannämnda sakkunnigas förslag skulle överflyttas på statsverket, förfaller departementschefens sist anförda invändning, i det att man då icke går utanför ramen för de sakkunnigas förslag, medan å andra sidan vinnes, att detta omedelbart kan få tillämpning i fall, där detta är av trängande behov på grund av en kommuns ringa ekonomiska bärkraft. Inskränktes användningen av det ifrågasatta anslaget

till interneringskostnader att gälla värden av farliga och kriminella samt vagabonderande alkoholister, skulle även departementschefens andra invändning förfalla, då i dylika fall interneringsbehovet ligger i klar och öppen dag.»

I motionerna I: 190 och II: 326 har anförts:

»Det står nu alltmera klart, att kostnadsfrågan utgör en mycket viktig orsak till att lagen om behandling av alkoholister tillämpas så svagt av flertalet nykterhetsnämnder, särskilt på landsbygden.

Enligt gällande bestämmelser är det nämligen i regel nykterhetsnämnden, som har att svara för vårdavgift och beklädnadsersättning a anstalten (för närvarande en krona, resp. 40—50 öre per vård dag) samt för resorna till och från anstalten. Ofta nog måste nämnden i egenskap av fattigvårdsstyrelse därjämte lämna underhåll till familjen under interneringstiden. Dessa utgifter uppgå i vanliga fall till 300—500 kronor. För en landskommun av ordinär storlek och med medelhög skattetunga utgöra belopp av denna storlek ett nära nog absolut hinder emot tvångsätgärder enligt alkoholislagen. Även om nämnden är intresserad för sina alkoholistvårdande uppgifter, förlamas dess kraft att ingripa genom vetskapen om att det yttersta medlet mot den tredskande alkoholisten, tvångsinternering, icke kan komma ifråga, enär kommunen icke kan eller i varje fall icke anser sig kunna offra så stort belopp på en notorisk drinkare.

Enligt lagens mening är syftet med nämndens verksamhet att om möjligt onödiggöra interneringar, att upprätta missbrukaren till ett ordnat levnads sätt genom mindre ingripande åtgärder än tvångsintagning på alkoholistanstalt. Men dessa förebyggande åtgärder, bland vilka i främsta rummet märkes övervakningen, få full verkningskraft först därigenom att bakom dem står interneringsfaran såsom ett hot. Den framgångsrika förebyggande verksamhet, som bedrivs av nämnderna i några av våra större städer, vilar ytterst på den hälsosamma fruktan, som deras klienter känna för en tvångsinterneringsdom i händelse av motspänstighet mot nämndens mildare förelägganden. Finnes ingen sådan fara — vilket är fallet i stora delar av landsbygden just på grund av interneringskostnaden — försämras resultatet av den förebyggande verksamheten i synnerligen hög grad. En nämnd må vara än så väl skickad i övrigt att fullgöra sina uppgifter enligt alkoholistvårdslagstiftningen; kan den icke sätta makt bakom ordet till en tredskande alkoholmissbrukare, kommer dock dess förmåga att i godo påverka klienterna snart att hastigt förminska.

Sålunda, de för landskommunernas nämnder tyngande interneringskostnaderna icke blott föranleda, att interneringar icke komma till stånd ens i de mest upprörande fall av brutalitet, nöd och vanvård till följd av alkoholmissbruk, utan förhindra även indirekt en framgångsrik förebyggande verksamhet av nämnderna. Till följd härav har en mycket viktig sida av lagen icke kunnat göra sig gällande i stora delar av landet, nämligen dess förmåga att verka preventivt gentemot alkoholmissbruk. Där denna lagstiftning tillämpas med kraft och beslutsamhet i erforderliga fall, är den ägnad att utöva en uppfostrande inverkan först och främst på dem, som äro föremål för nämndens inskridande, men därjämte på dryckeskamrater till dessa samt, i den mån åtgärderna bliva mera allmänt kända, även på övriga missbrukare i samhället. Denna lagens allmänpreventiva verkan är tydligen mycket betydelsefull för strävandena att få till stånd ett bättre nykterhetstillstånd i vårt land. I själva verket är denna sida hos lagen den obetingat viktigaste. För att den skall komma till sin rätt erfordras det emellertid, att de, som behöva uppfostran på detta område, verkligen märka att lagen

tillämpas. Ett energiskt handhavande av lagen är ägnat att hejda dem, som äro på väg att bliva missbrukare, en slapp lagtillämpning har icke denna på bred front verkande kraft.

De för landskommunerna dryga interneringskostnaderna hava sålunda icke enbart den följden, att de faktiskt förhindra nödiga åtgärder för omhändertagande av en hel del svårare alkoholmissbrukare, utan de försvaga kraften hos nämndernas förebyggande verksamhet gentemot de relativt förbättringsbara alkoholisterna samt — och detta är det viktigaste — betaga i stora delar av landet alkoholistlagstiftningen dess förmåga att verka allmänt förbättrande på nykterhetstillståndet.

Dessa bedrövliga förhållanden på ett viktigt område av den sociala skyddsverksamheten hava kommit landets nykterhetsnämnder, enkannerligen landsbygdens, att med sällsynt enighet och fasthet omfatta ganska långt gående krav på omläggningar av kostnadsansvarigheten för alkoholistvården. De nykterhetsorganiserade nämndmedlemmarna hava styrkts i denna uppfattning av det förhållandet, att staten, som har i sin makt att tillstämja eller förbjuda rusdryckshanteringen, behåller så gott som all inkomst av denna hantering. Läget kan därför enligt denna åskådning karakteriseras sålunda, att kommunerna, vilka i regel icke hava några som helst inkomster av rusdryckshandeln, måste svara för en så stor del av kostnaderna för dennas offer, att omhändertagande av dem underlåtes i stor utsträckning, där det obetingat bort ske.

Nykterhetsnämnderna hava emellertid känt en stor förtröstan på framtiden med hänsyn till statsmakternas ökade intresse för deras verksamhet. Särskilt har riksdagens initiativ år 1921 till understöds- och upplysningsverksamheten bland nykterhetsnämnderna varit ägnat att lägga grunden till ett bättre sakernas tillstånd. 1926 års beslut om vårdavgifterna å alkoholistanstalterna samt om ett fyraårsanslag till befrämjande av nämndernas verksamhet betecknade ett fortföljande av detta uppbyggnadsarbete. Alltjämt utgör emellertid värdkostnadsfrågan den stora stöttestenen.

Det i årets statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkterna 35—39, sid. 136—142, vartill hänvisas) återgivna förslaget av uppsiktsmyndigheten över alkoholistvården uppmärksammades därför av nykterhetsnämnderna såsom ett tecken på att de statliga myndigheterna började beakta de olidliga förutsättningarna för alkoholistvårdsverksamhet i ekonomiskt mindre bärkraftiga kommuner. Nämnderna ansågo visserligen, att förslaget medförde långt mindre lindringar än de skäligen kunde göra anspråk på, men betraktade det såsom ett gott steg framåt mot förverkligande av deras nödvändiga och berättigade krav. Kungl. Maj:ts avslag på socialstyrelsens framställning om ett anslag å 5,000 kronor till »bidrag till interneringskostnader i vissa fall» är sålunda ägnat att medföra ogynnsamma verkningar för nykterhetsnämndsarbetet; särskilt är det att befara att det kommer att göra de mindre kommunernas nämnder missmodiga.

Det är därför nödvändigt att undersöka Kungl. Maj:ts skäl. Det åberopas, att interneringsfrekvensen numera är jämförelsevis hög, häntydande på ökad livaktighet hos nämnderna; med hänsyn härtill förordas det, att man avvaktar resultatet av nedsättningarna i vårdavgifterna och verkningarna av Kungl. Maj:ts förslag om överflyttning till statsverket av resekostnaderna, innan flera åtgärder vidtagas i syfte att åstadkomma lättnad för de ansvariga kommunerna beträffande kostnaderna för alkoholistvården. Med avseende härå må medgivas, att beläggningsfrekvensen å alkoholistanstalterna vid årsskiftet visserligen var högre än någonsin tidigare, eller tillhoppa 328 intagna, samt att den sedermera stigit ytterligare något. Det är emellertid anmärkningsvärt, att denna stegring så gott som uteslutande är en följd av ökat

antal interneringar på föranstaltande av stadsnämnder. En undersökning av klientelet å de allmänna anstalterna ger nämligen vid handen, att omkring 45 % av de intagna äro från Stockholm, 15 % från Göteborg, 5 % från Malmö, 25 % från övriga städer och endast 10 % från landsbygden. I landsbygdssiffran innefattas därvid bland annat fall från Solna och liknande kommuner. Dessa siffror giva därför klart vid handen, att landskommunernas nykterhetsnämnder icke äro hulpna med hittillsvarande lindringar, och tala för bifall till socialstyrelsens framställning.

Ett annat skäl för Kungl. Maj:ts avslag utgöres av farhågan för att den prövning av interneringsbehovet, som enligt socialstyrelsens förslag skulle utövas av styrelsen vid fråga om understöd, kunde leda till missförstånd och förvecklingar, enär även länsstyrelsen vid utfärdande av interneringsförordnande har att i viss mån vidtaga en sådan prövning. Denna fara synes emellertid icke vara särdeles framträdande, socialstyrelsens beslut komme nämligen att fattas vid en tidpunkt, då länsstyrelsen icke längre har någon befattning med ärendet, och den undersökning av interneringsbehovet, som styrelsen därvid vidtager, skulle väsentligen gälla den frågan, huruvida nämnden förstått att på lämpligt sätt använda länsstyrelsens förordnande såsom hjälpmedel i sin förebyggande verksamhet. Länsstyrelsens förordnande behöver nämligen icke ovillkorligen verkställas — annat än i fråga om farliga alkoholister — utan är att betrakta såsom ett medgivande för nämnden att inom viss tid föranstalta om vederbörandes internering. Det är mycket viktigt att nämnderna begagna sig av detta förhållande och med förordnandet i sin hand söka skaffa sig bättre gehör än tidigare för sina mildare förelägganden gentemot den förordnandet avser, så att detsamma slutligen icke behöver användas. Socialstyrelsens prövning av interneringsbehovet innefattar sålunda väsentligen en undersökning, om nämnden vetat att i sin förebyggande verksamhet på rätt sätt utnyttja den avskräckningsverkan, som är avsedd genom länsstyrelsens resolution, redan innan dess verkställighet påkallas. Någon anledning till missförstånd och förvecklingar mellan länsstyrelsen och socialstyrelsen synes icke gärna kunna uppkomma härigenom.

Slutligen anför föredragande departementschefen, att arbete pågår på revision av alkoholistvårdslagstiftningen, varför förslaget kunde föregripa dennas resultat. Härutinnan må emellertid framhållas, att alkoholistlagen icke fastställer några som helst kostnadsbelopp utan endast utsäger, att om vårdavgift m. m. uttages av anstalterna, densamma i regel skall bäras av den som påkallat interneringen. Det har visat sig synnerligen lämpligt, att lagen sålunda icke läst fast frågan om kostnadernas fördelning utan lämnat möjlighet öppen till av erfarenheten betingade omläggningar härutinnan utan lagändring. Denna anordning bör uppenbarligen bibehållas för framtiden. Med hänsyn härtill kan förslagets antagande icke sägas föregripa den pågående revisionen av denna lagstiftning, utan avse vi endast att möjliggöra för ekonomiskt svaga landskommuner att kunna effektivare tillämpa lagen om tvångsinternering av alkoholister.»

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma angår anvisande av medel till främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader, till statens kostnader för farliga alkoholister m. m. samt till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter med samma belopp, som för innevarande budgetår beviljats, har icke givit riksdagen anledning till erinran.

För lättande av kommunernas ekonomiska börda i avseende å alkoholistvården har Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt vidare föreslagit, att

staten skulle övertaga kostnaderna för resor till och från allmänna anstalter, vad beträffar tvångsinternerade, ävensom kostnaderna för överflyttningar av dylika internerade mellan sådana anstalter, då resorna ägde rum med uppsiktsmyndigheternas begivande. De skäl, som till stöd för ifrågavarande förslag anförts, hava synts riksdagen vara av beskaffenhet att motivera bifall till förslaget ifråga. Det av Eders Kungl. Maj:t för ändamålet äskade anslagsbeloppet har riksdagen ävenledes ansett sig böra bevilja, och har riksdagen ej haft något att erinra mot de ifrågasatta föreskrifterna för anslagets användning.

I sammanhang med de nu berörda förslagen har departementschefen ock till behandling förehått av socialstyrelsen väckt fråga om statsbidrag till interneringskostnader. På grund av i statsrådsprotokollet angivna omständigheter har departementschefen dock ansett, att styrelsens i sagda hänseende avlåtna förslag om anslag för nästkommande budgetår icke bör bifallas. Eders Kungl. Maj:t har ej heller äskat medel för ändamålet i fråga. Säsom nämnts, har emellertid frågan motionsvis underställts riksdagens prövning.

Vid bedömande av denna fråga har riksdagen icke kunnat undgå att finna de skäl, som anförts till stöd för berörda förslag, vara av den bärande art, att riksdagen ansett sig böra i viss utsträckning anvisa medel för ändamålet å nästkommande budgetårs riksstat. Riksdagen har sålunda funnit de av departementschefen anförda omständigheterna för uppskov med frågans avgörande icke kunna tillmätas avgörande betydelse. På sätt ifrågasatts, torde anslaget böra allenast disponeras för interneringskostnader för farliga och kriminella alkoholister samt begränsas till ekonomiskt mindre bärkraftiga kommuner. De närmare föreskrifterna för anslagets användning torde böra meddelas av Eders Kungl. Maj:t. Vad angår storleken av det för ändamålet motionsvis begärda anslagsbeloppet, synes detsamma emellertid kunna begränsas till 4,000 kronor. Anslaget torde böra givas extra förslagsanslags natur.

Vad slutligen angår Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om användningen av rusdrycksmedelsfonden för bestridande av samtliga kostnader, varom nu är fråga, har riksdagen funnit sig böra bifalla detsamma. Sagda fond torde sålunda ock böra tagas i anspråk för gäldande av bidragen till interneringskostnader.

På grund av vad sålunda anförts och då riksdagen icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit, får riksdagen anmäla, att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och i anledning av ovanberörda motioner, I: 86 och 190 samt II: 170 och 326,

dels av det utav 1926 års riksdag beviljade anslaget å 150,000 kronor till *främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m.* för budgetåret 1928—1929 såsom extra reservationsanslag anvisat ett belopp av 35,000 kronor;

dels till *bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 135,000 kronor;

dels till *statens kostnader för farliga alkoholister m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor;

dels till bidrag till anordnande av erkända alkoholistanstalter för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 15,000 kronor;

dels till resor vid tvångsinternering av alkoholister för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 10,000 kronor;

dels till interneringskostnader i vissa fall anvisat ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor;

samtliga anslag att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel;

dels ock medgivit,

att av nyssnämnda anslag till bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader må kunna till erkända alkoholistanstalten Hemmet Gunnarskog för budgetåret 1928—1929 utgå bidrag till driftkostnaderna med ej mindre ett belopp av 1 krona för dag och vårdplats än även ett belopp för vård dag, som med 1 krona understiger det till övriga erkända alkoholistanstalter utgående statsbidraget.

23:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 34) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statsinspektion av fattigvård och barnavård* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 49,650 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att

dels medgiva, att det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet må användas till gäldande av ej mindre de kostnader, som jämlikt av Eders Kungl. Maj:t med stöd av 61 § 3 mom. i lagen om fattigvården slutna konvention med Danmark, Finland och Norge uppkomma för fattigvård här i landet åt dansk, finsk eller norsk undersåte eller för hans hemvändande och som icke ersättas av hemlandet, än även ersättning, som jämlikt dylik konvention från Sverige utgives för i Danmark, Finland eller Norge lämnad fattigvård åt svensk undersåte;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet, nu 1,240,000 kronor, med 210,000 kronor till 1,450,000 kronor.

Vid prövning av det föreliggande ärendet har riksdagen funnit sig böra särskilt uppmärksamma de delar av den föreslagna konventionen, som kunna komma att ålägga Sverige nya eller vidgade ekonomiska förpliktelser. Därvid har det syntts riksdagen utgöra en brist, att begreppet fattigvård icke med önskvärd noggrannhet fixerats, i det att, efter vad riksdagen inhämtat, »fattigvård» inom övriga nordiska länder har en delvis annan innebörd än i Sverige. Fråga är också, huruvida vid utarbetandet av det föreliggande förslaget erforderlig hänsyn tagits till 1927 års invandringslag. Då riksdagen, trots berörda betänkligheter, ändock icke anser sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts framställning, sker detta emellertid under förutsättning, att ifrågavarande sidor av det föreliggande ärendet av Eders Kungl. Maj:t göras till föremål för förnyat ingående övervägande, innan konventionen slutligt biträdes.

Därest Eders Kungl. Maj:t efter övervägande av samtliga på frågan inverkande omständigheter skulle finna, att konventionen bör för Sveriges del ratificeras, har riksdagen intet att erinra mot att Sveriges kostnader i anledning av konventionen bestridas från förevarande anslag.

Då storleken av det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet icke givit riksdagen anledning till erinran, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels medgivit, att det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård i allmänhet må användas till gäldande av ej mindre de kostnader, som jämlikt av Eders Kungl. Maj:t med stöd av 61 § 3 mom. i lagen om fattigvården slutna konvention med Danmark, Finland och Norge uppkomma för fattigvård här i landet åt dansk, finsk eller norsk undersåte eller för hans hemsändande och som icke ersättas av hemlandet, än även ersättning, som jämlikt dylik konvention från Sverige utgives för i Danmark, Finland eller Norge lämnad fattigvård åt svensk undersåte;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvård och barnavård i allmänhet*, nu 1,240,000 kronor, med 210,000 kronor till 1,450,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att

dels medgiva, att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassivolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till kommun för anordnande av ålderdomshem för lappar;

dels ock i riksstaten upptaga det ordinarie förslagsanslaget till fattigvård och barnavård för lappar med oförändrat belopp, 100,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har riksdagen alltså,

dels medgivit, att jord, som står under kronans omedelbara disposition eller som tillhör någon av de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna allmänningar eller någon av de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, vilka icke upplåtits till förenade mötespassivolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, må, efter av Eders Kungl. Maj:t i varje särskilt fall verkställd prövning, utan särskild ersättning till kronan på de villkor i övrigt, Eders Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, upplåtas till kommun för anordnande av ålderdomshem för lappar;

dels ock i riksstaten upptagit det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvård och barnavård för lappar* med oförändrat belopp, 100,000 kronor.

26:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 37) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 16,500 kronor.

27:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har alltså till *bidrag till uppförande eller inrättande av*

arbetshem för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 15,000 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

Då riksdagen ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

29:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 40) att nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran, nu 466,000 kronor, med 86,000 kronor till 380,000 kronor.

Riksdagen, som ej funnit skäl till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *skyddsuppfostran*, nu 466,000 kronor, med 86,000 till 380,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

30:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen (punkt 41) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att *dels* godkänna det i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade förslaget till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till statens bakteriologiska laboratorium, nu 172,800 kronor, med 20,000 kronor till 152,800 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har riksdagen funnit sig böra bifalla. Vad särskilt angår Eders Kungl. Maj:ts förslag om förändrad karaktär av posten »Övriga kostnader för driften» har riksdagen, med hänsyn till vad departementschefen därom anfört, ansett sig icke böra motsätta sig förslaget i fråga.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen

dels godkänt det i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade förslaget till stat för statens bakteriologiska laboratorium, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *statens bakteriologiska laboratorium*, nu 172,800 kronor, med 20,000 kronor till 152,800 kronor.

32:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 44) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *statens farmaceutiska laboratorium* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 24,500 kronor.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att

dels bestämma antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1928 till 286 och från och med den 1 januari 1929 till 291;

dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till förste provinsialläkare och provinsialläkare, nu 2,660,000 kronor, med 201,000 kronor till 2,861,000 kronor.

I likhet med departementschefen anser riksdagen några omständigheter icke föreligga, som böra föranleda uppskov med den uppgjorda planen angående tillsättandet av nya provinsialläkartjänster. Riksdagen har alltså ansett, att medel böra anvisas för nästkommande budgetår för ytterligare tio sådana tjänster utöver de nuvarande. Att fem av tjänsterna inrättas från och med den 1 juli 1928 samt de återstående fem från och med den 1 januari 1929, har riksdagen funnit sig böra godkänna.

Då riksdagen ävenledes ansett det vara ur löneteknisk synpunkt lämpligt, att medel för vikariatsersättningsars bestridande anvisas, i enlighet med vad departementschefen föreslagit, å nu ifrågavarande stat, samt riksdagen icke haft något att erinra mot de gjorda kostnadsberäkningarna, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet provinsialläkare från och med den 1 juli 1928 till 286 och från och med den 1 januari 1929 till 291;

dels godkänt det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade förslaget till stat för förste provinsialläkare och provinsialläkare, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929;

dels ock höjt det ordinarie förslagsanslaget till *förste provinsialläkare och provinsialläkare*, nu 2,660,000 kronor, med 201,000 kronor till 2,861,000 kronor.

34:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 46) har riksdagen till *flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

35:o På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 4,200 kronor.

36:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 48) att till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 160,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 160,000 kronor.

37:o Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 49) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum,

dels beslutat att beträffande det ordinarie reservationsanslaget till *avlönning åt civila läkarstipendiater* i riksstaten för budgetåret 1928—1929 icke upptaga något belopp;

dels ock medgivit, att av uppkomna reservationer å nämnda anslag må för bestridande av kostnaderna för avlöningsförhöjning åt fyra civila läkarstipendiater under samma budgetår användas ett belopp av 6,000 kronor.

38:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 50) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att *dels* bestämma antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad.
12 överläkare av 1:a klass	B 29
24 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
30 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

3 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
14 bokhållare	B 15
16 kassörer	B 11
9 kameralbiträden	B 8
13 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
21 förestånderskor av 1:a klass	B 12
17 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
139 överskötare	B 8
29 förestånderskor av 2:a klass	B 7
749 skötare	B 6
236 översköterskor	B 6
869 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

10 maskinmästare av 1:a klass	B 14
5 maskinmästare av 2:a klass	B 12
10 befallningsmän	B 10
28 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
15 maskinister av 1:a klass	B 10
15 trädgårdsmästare	B 10
92 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
19 maskinister av 2:a klass	B 8

Befattning.	Lönegrad.
12 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
9 magasinsföreståndare	B 7
14 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
83 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6
17 post- och stadsbud	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass	B 6
75 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

dels godkänna följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929:

Stat.

	Kronor.
A. Avlöningsstat.	
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	7,540,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	700,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,300,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	9,040,000
	<u>Summa kronor 19,580,000</u>

dels nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till hospital och asyler, nu 9,800,000 kronor, med 700,000 kronor till 9,100,000 kronor;

dels ock medgiva, att till Fredrika Bremerförbundets Lundakrets må, under i statsrådsprotokollet angivna villkor, för budgetåret 1928—1929 av ifrågakvarande anslag utgå ett belopp av 6,000 kronor såsom bidrag till utövande av social hjälpverksamhet för sinnessjuka.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i avseende å vissa ändringar i antalet ordinarie befattningshavare vid hospitalen har riksdagen funnit sig böra bifalla, och riksdagen har ej heller funnit anledning till erinran vare sig mot de framlagda förslagen till avlönings- och omkostnadsstater eller mot beräkningen av anslaget till hospital och asyler.

Vad angår den väckta frågan om bidrags anvisande till Fredrika Bremerförbundets Lundakrets för utövande av social hjälpverksamhet för sinnessjuka, har riksdagen, som tillfullo uppskattar värdet av den verksamhet, berörda förening utövar, likväl ansett, att bidraget lämpligen bör begränsas till 3,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen

dels bestämt antalet ordinarie befattningar vid hospital och asyler på följande sätt:

I. Läkarpersonal.

Befattning.	Lönegrad
12 överläkare av 1:a klass	B 29
24 hospitalsläkare av 1:a klass	B 28
4 överläkare av 2:a klass	B 28
30 hospitalsläkare av 2:a klass	B 26
1 läkare vid Visby hospital	B 26

II. Kontorspersonal.

3 sysslomän av 1:a klass	B 24
8 sysslomän av 2:a klass	B 22
5 sysslomän av 3:e klass	B 21
14 bokhållare	B 15
16 kassörer	B 11
9 kameralbiträden	B 8
13 kanslibiträden	B 7

III. Sjukvårdspersonal.

18 uppsyningsmän av 1:a klass	B 14
21 förestånderskor av 1:a klass	B 12
17 uppsyningsmän av 2:a klass	B 10
139 överskötare	B 8
29 förestånderskor av 2:a klass	B 7
749 skötare	B 6
236 översköterskor	B 6
869 sköterskor	B 3

IV. Ekonomipersonal.

10 maskinmästare av 1:a klass	B 14
5 maskinmästare av 2:a klass	B 12
10 befallningsmän	B 10
28 hantverksföreståndare av 1:a klass	B 10
15 maskinister av 1:a klass	B 10
15 trädgårdsmästare	B 10
92 hantverksföreståndare av 2:a klass	B 8
19 maskinister av 2:a klass	B 8
12 köksförestånderskor av 1:a klass	B 7
9 magasinsföreståndare	B 7
14 arbetsförestånderskor	B 6
12 bageriförestånderskor	B 6
10 chaufförer	B 6
14 eldare av 1:a klass	B 6
3 förmän i trädgård och jordbruk	B 6
83 hantverkare	B 6
4 köksförestånderskor av 2:a klass	B 6

17 post- och stadsbud	B 6
15 tvättförestånderskor av 1:a klass.....	B 6
75 eldare av 2:a klass	B 5
27 föreståndare i stall, ladugård och svinstall	B 5
1 tvättförestånderska av 2:a klass	B 3

b) godkänt följande stat för hospital och asyler, att tillämpas från och med budgetåret 1928—1929:

Stat.

	Kronor.
A. Avlöningsstat.	
Avlöningar till ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	7,540,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	700,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	2,300,000
B. Omkostnadsstat.	
Övriga kostnader för hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	9,040,000
Summa kronor 19,580,000	

dels nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *hospital och asyler*, nu 9,800,000 kronor, med 700,000 kronor till 9,100,000 kronor;

dels ock medgivit, att till Fredrika Bremerförbundets Lundakrets må, under i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 angivna villkor, för budgetåret 1928—1929 av ifrågavarande anslag utgå ett belopp av 3,000 kronor såsom bidrag till utövande av social hjälpverksamhet för sinnessjuka.

40:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att, med utslutande ur riksstaten av det under avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, uppförda ordinarie förslagsanslaget till bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg, under samma avdelning och underavdelning med rubriken bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit skäl till anmärkning mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, har riksdagen, med utslutande ur riksstaten av det under avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, uppförda ordinarie förslagsanslaget till bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg, under samma avdelning och underavdelning med rubriken *bidrag till sinnessjukvården i Stockholm, Göteborg och Malmö* uppfört ett ordinarie förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att höja det ordinarie förslagsanslaget till epileptikeranstalter, nu 120,000 kronor, med 15,000 kronor 135,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *epileptikeranstalter*, nu 120,000 kronor, med 15,000 kronor till 135,000 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att ej mindre medgiva,

att föreståndare och lärarpersonal vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar må, för erhållande av ålderstillägg för tid efter den 30 juni 1928, tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring i befattning av motsvarande eller jämförlig art vid statsunderstödd sinnesslöanstalt samt vid skyddshem, som åtnjuter statsbidrag och antingen äger av Eders Kungl. Maj:t stadfäst reglemente eller ock är av Eders Kungl. Maj:t erkänt såsom allmän uppfostringsanstalt,

samt att föreståndare och lärarpersonal vid samma anstalt må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester en var under fyrtiofem dagar;

än även för budgetåret 1928—1929 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 26,275 kronor;

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 29,000 kronor;

dels ock till täckdikningsarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

Vad först angår Eders Kungl. Maj:ts under denna och nästföljande punkt framlagda förslag dels om rätt för föreståndare och lärarpersonal vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar samt för föreståndarinna och lärarinnor vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor att för ålderstillägg tillgodoräknas viss tjänstgöring, dels ock om rätt till utsträckt semester för personalen i fråga, har riksdagen med hänsyn till de konsekvenser, ett bifall till förslagen härutinnan skulle komma att medföra, ansett sig icke kunna bifalla vad Eders Kungl. Maj:t i angivna hänseenden föreslagit. Med hänsyn emellertid till att nuvarande innehavaren av föreståndarinnebefattningen vid anstalten för sinnesslöa flickor, Elin Gunnarson, så vitt nu kan bedömas, icke torde komma att uppnå så lång tjänstetid vid anstalten, att hon kan komma i åtnjutande av det för föreståndarinna stadgade tredje ålderstillägget å lön, då hon dessförinnan torde bliva skyldig att från tjänsten avgå, har riksdagen dock funnit billighetsskäl tala för, att hon må redan från och med nästkommande budgetårs ingång erhålla ytterligare löneförhöjning å 300 kronor, vilket belopp synes böra utgå till henne såsom personligt lönetillägg. Beloppet torde böra inräknas i anslaget för avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor, vilket anslag behandlas under nästföljande punkt. Då enligt riksdagens mening utsträckt semesterrätt icke må beviljas de under förevarande punkt avsedda befattningshavarna, kan anslagsposten till vikariatsersättningar, extra personal, tjänstepersonal och ålderstillägg nedsättas med 275 kronor eller från av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 6,500 kronor till 6,225 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t i övrigt föreslagit i fråga om avlöningsstaten för anstalten för sinnesslöa gossar, har icke givit riksdagen anledning till erinran. Anslaget till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. torde sålunda med hänsyn till vad nyss anförts böra bestämmas till 26,000 kronor i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 26,275 kronor.

Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag till omkostnadsstat för anstalten har riksdagen ej heller funnit något att erinra emot detsamma med undantag därav, att riksdagen, som ansett mest praktiskt och i längden mera ekonomiskt, att taket å vedboden belägges med tegel i stället för spån, funnit anslagsposten till byggnader böra höjas med 500 kronor eller från 6,100 kronor till 6,600 kronor. Anslaget till bidrag till driftkostnader i övrigt vid anstalten torde på grund härav böra bestämmas till 29,500 kronor.

Vad slutligen angår förslaget om anvisande av ett anslag å 2,000 kronor till täckdiktningensarbeten vid anstalten, har riksdagen funnit sig böra bifalla detsamma.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen anmäla,

I) att Eders Kungl. Maj:ts förslag om rätt för föreståndare och lärarpersonal vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar att för ålders-tillägg tillgodoräknas viss tjänstgöring icke av riksdagen bifallits;

II) att Eders Kungl. Maj:ts förslag om utsträckt semesterrätt för sagda personal ej heller vunnit riksdagens bifall; samt

III) att riksdagen för budgetåret 1928—1929 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 26,000 kronor;

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 29,500 kronor;

dels ock till täckdiktningensarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket ett extra reservationsanslag av 2,000 kronor.

43:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) ej mindre medgiva,

att föreståndarinna och lärarinnor vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor må, för erhållande av ålderstillägg för tid efter den 30 juni 1928, tillgodoräkna sig föregående tjänstgöring i befattning av motsvarande eller jämförlig art vid statsunderstödd sinnesslöanstalt samt vid skyddshem, som åtnjuter statsbidrag och antingen äger av Eders Kungl. Maj:t stadfäst reglemente eller ock är av Eders Kungl. Maj:t erkänt såsom allmän uppfostringsanstalt,

samt att föreståndarinna och lärarinnor vid samma anstalt må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester en var under fyrtiofem dagar;

än även för budgetåret 1928—1929 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 13,000 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 11,000 kronor.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om rätt för föreståndarinna och lärarinnor vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor att för ålders-tillägg tillgodoräknas viss tjänstgöring samt om utsträckt semesterrätt för befattningshavarna ifråga får riksdagen hänvisa till vad riksdagen under näst-föregående punkt härutinnan uttalat. På grund av riksdagens ståndpunkt

härutinnan kan anslaget för avlöningar och vikariatsersättningar m. m., mot vars beräknande riksdagen i övrigt icke haft något att invända, nedsättas med 565 kronor eller i avrundat tal 600 kronor till 12,400 kronor.

Vad förslaget till omkostnadsstat angår, har detsamma icke givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen vill dock med hänsyn till antalet vårdbehövande i detta sammanhang hava uttalat, att, då anstaltsbyggnaden rymmer fyrtio elevplatser, beläggningsmöjligheterna böra, så långt lämpligen ske kan, utan att utökning av vid anstalten anställd personal bör ifrågakomma, på ett bättre sätt än hittills tillvaratagas.

Under hänvisning till det sålunda anförda får riksdagen alltså anmäla,

I) att Eders Kungl. Maj:ts förslag om rätt för föreståndarinna och lärarpersonal vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor att för ålders-tillägg tillgodoräkna viss tjänstgöring icke av riksdagen bifallits;

II) att Eders Kungl. Maj:ts förslag om utsträckt semesterrätt för sagda personal ej heller vunnit riksdagens bifall; samt

III) att riksdagen för budgetåret 1928—1929 anvisat

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 12,400 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 11,000 kronor.

44:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att till understöd åt spetälskesjukas familjer m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

Riksdagen, som ej haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har alltså till understöd åt spetälskesjukas familjer m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 3,000 kronor.

45:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) att

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 830,000 kronor;

dels ock medgiva, att av Eders Kungl. Maj:t må beviljas ej mindre åt föreningen för skrofulösa barns vård till utförande av vissa arbeten m. m. vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra ett bidrag av högst 16,700 kronor än även till föreningen för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt till utförande av vissa arbeten m. m. vid Styrös kustsjukhus ett bidrag av högst 40,000 kronor, allt att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunderna och på de närmare villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehaft två likalydande motioner (I: 26 och II: 49) vari hemstälts, att riksdagen måtte besluta att höja anslaget till Föreningen för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt från av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 40,000 kronor till 48,075 kronor, samt att bevilja ett extra anslag på 274,500 kronor till om- och tillbyggnadsarbeten vid kustsjukhuset å Styrösö.

Vid behandlingen av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om statsbidrag för vissa arbeten vid kustsanatoriet i Barkåkra och Styrso kustsjukhus har riksdagen funnit angeläget, att enhetliga regler komma till tillämpning vid beviljande av statsbidrag till samtliga anstalter av ifrågavarande kategori. Fastslås bör sålunda, i vilken mån och efter vilka grunder bidrag må till anstalterna utgå. Riksdagen har efter övervägande för sin del kommit till den uppfattningen, att de regler, som stadgats i kungörelsen den 27 juni 1914 angående statsbidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter m. m. jämte i samma kungörelse sedermera vidtagna ändringar, även synas böra i huvudsak tillämpas i fråga om kustsanatorierna och nämnda sjukhus, givetvis med hänsynstagande till det hittills befintliga antalet vårdplatser och beviljade statsbidrag.

Vad då först angår Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser statsbidrag till sistberörda sjukhus, innebär detsamma, att, med avvikelser från de i allmänhet beträffande kustsanatorier och motsvarande anstalter tillämpade reglerna, bidrag skulle få åtnjutas för hela den verkliga kostnaden för anordnandet av filter för dricksvattnets rening m. m. och omläggning av kloaksystemet samt att bidrag enligt de i förevarande hänseende tillämpade allmänna grunderna må utgå för omläggning av den elektriska driften. Sammanlagda bidragsbeloppet skulle enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag bestämmas till 40,000 kronor.

Vad frågan om statsbidrag till detta sjukhus beträffar, har motionsvis yrkats, att statsbidrag måtte lämnas till hela kostnaden för omläggning av den elektriska driften, vilket skulle medföra en merkostnad å 8,075 kronor, samt att ett extra anslag å 274,500 kronor måtte beviljas till om- och tillbyggnadsarbeten vid kustsjukhuset.

Vid prövning av denna fråga har riksdagen, vars vederbörande utskott avlagt besök å kustsjukhuset och tagit närmare kännedom om förhållandena därstädes, kommit till den uppfattningen, att de arbeten, för vilkas utförande statsbidrag nu äskats, äro av behovet påkallade samt att med hänsyn till Styrsoföreningens ekonomiska ställning staten bör träda stödande emellan. Ehuru riksdagen sålunda funnit, att det framlagda projektet angående om- och tillbyggnad av huvudsjukhuset snarast möjligt bör realiseras, har dock riksdagen, innan Eders Kungl. Maj:t definitivt prövat den föreliggande byggnadsplanen, vilken synes riksdagen vara av beskaffenhet att i huvudsak kunna godkännas, ansett sig icke nu kunna medgiva, att medel för ifrågavarande byggnadsarbets utförande anvisas å nästkommande budgetårs riksstat. Riksdagen förväntar emellertid, att förslag i frågan förelägges 1929 års riksdag. Riksdagen vill i detta sammanhang framhålla, att enligt riksdagens mening det synes med billigheten överensstämmande, att statsbidrag må utgå till kustsanatorierna icke blott för nyanskaffade platser utan även för de redan befintliga — däri inberäknade s. k. sommarplatser med vederbörlig reduktion samt isoleringsplatser — med avdrag av redan erhållet statsbidrag. Tillika finner sig riksdagen böra påpeka angelägenheten av att ekonomikalerna vid kustsjuk-

huset planeras så, att även vid någon eventuell ytterligare utvidgning av sjukhuset ifrågavarande lokaler bliva för sina ändamål tillräckliga.

Vad angår de äskade medlen för omläggning av den elektriska driften, för anordnandet av filteranläggning m. m. och för omläggning av kloaksystemet vid kustsjukhuset i fråga, har riksdagen — med hänsyn till vad ovan anförts i fråga om statsbidrags storlek överhuvudtaget till anstalter av nu berörda slag — i betraktande av Styrsoföreningens svaga ekonomiska ställning och det ringa statsbidrag, föreningen hittills åtnjutit, funnit sig redan nu böra medgiva, att statsbidrag må utgå för hela den beräknade kostnaden för dessa arbetens utförande. Givetvis skall hänsyn tagas jämväl till nu ifrågavarande bidrag vid den slutliga beräkningen av det anslag, föreningen må kunna komma att erhålla.

Vidkommande härefter Eders Kungl. Maj:ts förslag om statsbidrag för vissa arbeten vid kustsanatoriet i Barkåkra, avser detsamma, såsom förut nämnts, bidrag till en redan verkställd omändring av epidemivdelningen därstädes till en avdelning för vård av tuberkulösa patienter, till uppförande av en ny solhall i anslutning till sistnämnda avdelning, till utvidgning av maskinhuset samt till en kylanläggning vid sanatoriet. Statsbidraget uppgår till sammanlagt 16,700 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Beträffande slutligen Eders Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av anslag för bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter med ett belopp av 830,000 kronor har riksdagen med hänsyn till riksdagens ståndpunkt i fråga om bidrag till Styrsoföreningen ansett anslaget böra höjas till 838,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och ovanberörda motioner, I: 26 och II: 49,

dels till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 838,000 kronor;

dels ock medgivit, att av Eders Kungl. Maj:t må beviljas ej mindre åt föreningen för skrofulösa barns vård till utförande av vissa arbeten m. m. vid Kronprinsessan Victorias kustsanatorium i Barkåkra ett bidrag av högst 16,700 kronor än även till föreningen för vård av skrofulösa barn vid havskuranstalt till utförande av vissa arbeten m. m. vid Styrso kustsjukhus ett bidrag av högst 48,075 kronor, allt att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunderna och på de närmare villkor i övrigt, som må av Eders Kungl. Maj:t bestämmas.

46:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 3,200,000 kronor, med 300,000 kronor till 3,500,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts för-

slag, har alltså höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 3,200,000 kronor, med 300,000 kronor till 3,500,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) att till understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 390,000 kronor.

Då riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 390,000 kronor.

48:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 62) har riksdagen höjt det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm*, nu 30,000 kronor, med 15,000 kronor till 45,000 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att till bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus, för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 750,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag om uppförande å riksstaten av förevarande anslag med samma belopp, som för budgetåret 1927—1928 anvisats, har icke givit riksdagen anledning till erinran, men har riksdagen icke funnit skäl föreligga för anslagens förändring till reservationsanslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag till uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 750,000 kronor.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att till bidrag till driften av epidemisjukhus för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag till driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 800,000 kronor.

51:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 65) att till bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

I sammanhang med Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen till behandling förehått tvenne likalydande motioner (I: 144 och II: 238) däri yrkats, att statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka måtte utgå jämväl till de anstalter, som av landstingen för ändamålet uppförts eller inrättats under åren 1919—1926.

Riksdagen får *dels* anmäla, att riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag till *bidrag till uppförande m. m. av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor; *dels ock* med anledning av ovanberörda motioner anhålla, att Eders Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning, huruvida och i vilken

utsträckning statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka må utgå jämväl till de anstalter, som av landstingen för ändamålet uppförts eller inrättats under åren 1919—1926 samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen må föranleda.

52:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att till bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 850,000 kronor.

Då riksdagen icke funnit något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *bidrag till driften av hem för kroniskt sjuka* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 850,000 kronor.

53:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att för vanförestalt i Härnösand för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationslag av 200,000 kronor.

I sin skrivelse den 20 maj 1927, nr 205, uttalade riksdagen, såsom i statsrådsprotokollet erinrats, sin förväntan, att, sedan staten gjort den betydande insats, som i förberörda proposition, nr 137, avsåges för att åstadkomma en lösning av Norrlands vanförestårdsfråga, föreningen för bistånd åt vanföra i Norrland och Dalarne, vilken syntes hava goda förutsättningar att för framtiden omhändervärd anstaltsdriften, också skulle visa sig villig att påtaga sig nämnda uppgift. Enligt riksdagens mening vore det önskligt, att, innan de i propositionen avsedda ombyggnadsarbetena igångsattes, trygghet vunnits för att en överenskommelse om anstaltsverksamhetens drivande genom en enskild förening kunde åstadkommas.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, har nämnda förening på anförda skäl förklarat, att föreningen såsom sådan icke lämpligen ansåge sig bära med staten träffa överenskommelse om övertagande av den beslutade anstalts skötsel, men att föreningen vore beredd att, sedan annan förening för ändamålet bildats, till denna överlämna sina tillgångar under de förbehåll, som med hänsyn till de villkor, varunder dessa tillgångar tillförts föreningen, prövades nödiga och lämpliga.

En dylik förening, benämnd *föreningen för bistånd åt vanföra i Norrland*, har nu bildats med ändamål att efter överenskommelse med vederbörande å statens vägnar omhändertaga skötseln av en till kasernetablissemnet i Härnösand förlagd vanförestalt. Visserligen hava vid förhandlingarna vissa frågor av angivna skäl måst lämnas öppna, men riksdagen finner i likhet med departementschefen föreningens beslut att förklara sig villig att övertaga driften av anstalten tillsammans med det från föreningsstyrelsen inkomna förslaget till överenskommelse innebära trygghet för att överenskommelse rörande anstalts omhändervärdande av den nybildade föreningen kan komma till stånd. I överensstämmelse med vad riksdagen i sin meromnämnda skrivelse anför, torde alltså förberedelserna till ombyggnadsarbetena, så snart ske kan, påörjas.

Å riksstaten för nästkommande budgetår har Eders Kungl. Maj:t nu för ändamålet i fråga äskat ett anslag å 200,000 kronor. Storleken av detta anslag har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen till *vanförestalt i Härnösand* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

54:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 5,000 kronor.

55:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Riksdagen, som funnit sig böra bifalla vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har alltså till *lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

56:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 70) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *bidrag för anställning av distriktssköterskor* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 190,000 kronor.

57:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 71) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 2,000 kronor.

58:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 72) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *stipendier för deltagande i kurs för utbildande av instruktionsköterskor och husmödrar vid sjukhus* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 4,000 kronor.

59:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att till bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 660,000 kronor.

Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen vid beräkning av det under förevarande punkt äskade anslaget i viss mån tagit hänsyn till bland annat i statsrådsprotokollet omnämnd revision av antalet barnmorskedistrikt samt uttalat sin förhoppning, att revisionen under nästa budgetår skulle kunna givas åtminstone något större omfattning. Med hänsyn till angelägenheten av att distrikten få den storlek, att vederbörande barnmorska erhåller tillräckligt omfattande verksamhet, anser riksdagen önskvärt, att revisionen fullföljes, men synes densamma böra genomföras med nödig varsamhet. Enligt riksdagens förmenande torde de av medicinalstyrelsen föreslagna övergångsbestämmelserna i huvudsak vara praktiska och lämpliga.

Storleken av det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet har icke givit riksdagen anledning till erinran.

Under hänvisning till vad sålunda anförts får riksdagen alltså anmäla, att riksdagen till *bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 660,000 kronor.

60:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 100,000 kronor.

61:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 75) har riksdagen *dels* medgivit, att karantänsmästaren vid karantänsanstalten på Kängö Johan Harald Herman Skantze må från och med den 1 juli 1928, så länge han kvarstår i befattningen, åtnjuta ett personligt lönetillägg av 500 kronor för år räknat;

dels ock i riksstaten upptagit det ordinarie anslaget till *karantänsanstalten på Kängö* med oförändrat belopp 17,600 kronor.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att *dels* nedsätta det ordinarie reservationsanslaget till resestipendier åt vissa läkare, nu 15,000 kronor, med 3,000 kronor till 12,000 kronor;

dels ock godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

Riksdagen har ej haft något att erinra mot vad under förevarande punkt föreslagits och får alltså anmäla, att riksdagen

dels nedsatt det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vissa läkare*, nu 15,000 kronor, med 3,000 kronor till 12,000 kronor;

dels ock godkänt de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 4 januari 1928 förordade ändringarna i grunderna för anslagets användning.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) att till ämbetsläkarkurs m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

I detta sammanhang har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion (I: 84), däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att till stipendier för i *statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare* för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm år 1928 m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra anslag å 7,500 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag om anslag för anordnande under år 1928 av en ämbetsläkarkurs m. m. har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Vad angår det motionsvis väckta yrkandet om anslag till stipendier för i *statens, landstings eller kommuns tjänst anställda läkare* för beivrande av medicinska fortsättningskurser i Stockholm år 1928 m. m. har departementschefen, såsom av statsrådsprotokollet framgår, omnämnt, att medicinalstyrelsen gjort framställning om anslag för dylikt ändamål, men har departementschefen på anförda skäl ansett det icke böra ifrågakomma, att anslag för nästa budgetår beviljas såväl till anordnande av ämbetsläkarkurs m. m. som för beredande av stipendier till deltagare i medicinska fortsättningskurser. Riksdagen får för sin del ansluta sig till denna departementschefens mening. Då riksdagen emellertid i likhet med motionären anser, att anordnandet av medicinska fortsättningskurser torde vara av synnerligen

stor betydelse för utvidgande av läkarnas kunskaper samt att möjliggörandet av dylika kurser utan alltför långt uppehåll mellan varje kurs bör understödjas, förutsätter riksdagen, att Eders Kungl. Maj:t till nästkommande års riksdag tager under omprövning, huruvida ej anslag för detta ändamål då bör äskas å riksstaten.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *ämbetsläkarkurs m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 12,000 kronor.

64:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 78) att till förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 170,000 kronor.

Riksdagen har ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag och har alltså till *förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 170,000 kronor.

65:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att till sjuktransporter med flygplan för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag, får alltså anmäla, att riksdagen till *sjuktransporter med flygplan* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 40,000 kronor.

66:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med i statsrådsprotokollet angivna grunder, för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 53,000 kronor.

Såsom av den under förevarande punkt lämnade redogörelsen framgår, innebär överstyrelsens för Svenska Röda korset i ärendet framlagda förslag ett synnerligen vidlyftigt program, innefattande en hel del olika åtgärder till sjuktransportväsendets befrämjande. Departementschefen har emellertid på anförda skäl ansett, att de åtgärder i berörda syfte, som för närmaste framtiden synas böra vidtagas, kunna begränsas till statsbidrag dels till tjänsteläkare, landsting, landskommuner, förbund av dylika kommuner eller till sjukvårdsförening för anskaffande av s. k. egna läkarbilar dels för anskaffande av s. k. skidbårar.

Till denna departementschefens mening ansluter sig riksdagen. I anledning av vad departementschefen i frågan anført, vill riksdagen särskilt framhålla, att det även enligt riksdagens mening icke kan anses lämpligt att under nuvarande förhållanden, då utvecklingen inom kommunikationsmedlens olika grenar är stadd i ständigt framåtskridande, binda sig för åtgärder, vilka vid en sådan utveckling kunna visa sig onödiga. Ett genomförande av överstyrelsens program skulle ock medföra så stora utgifter, icke blott för staten utan även för landstingen och primärkommunerna, att det icke kan anses tillrådligt, att under nuvarande förhållanden dessa kostnader åläggas de särskilda parterna.

Vad angår de av departementschefen föreslagna villkoren för statsbidrags

beviljande till anskaffande och användning av s. k. egna läkarbilar, hava dessa icke givit riksdagen anledning till erinran i annan mån, än att riksdagen ansett minimibidraget böra sänkas till 500 kronor, varigenom bidragslåtituden sålunda skulle sträcka sig från sagda belopp till högst 2,500 kronor. Mot storleken av det för ändamålet i fråga äskade anslagsbeloppet har riksdagen icke haft något att erinra.

Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om statsbidrag till s. k. skidbårar samt härför äskat belopp har riksdagen funnit sig böra bifalla.

Riksdagen får alltså, under hänvisning till vad sålunda anförts, anmäla, att riksdagen till *bidrag till anordnande av vissa sjuktransporter*, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av riksdagen förordade grunder, för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 53,000 kronor.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

67:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att nedsätta det ordinarie anslaget till landshövdingarna, nu 543,500 kronor, med 34,500 kronor till 509,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen alltså nedsatt det ordinarie anslaget till *landshövdingarna*, nu 543,500 kronor, med 34,500 kronor till 509,000 kronor.

68:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till befattningshavare vid länsstyrelserna (punkt 82) kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

69:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 83) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag av 200 kronor.

70:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 84) att till ersättning åt lappfogdar m. m. för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra reservationsanslag av 55,000 kronor.

Enligt vad av statsrådsprotokollet framgår, har medelsbehovet för ersättning åt lappfogdar m. m. för budgetåret 1928—1929 beräknats på följande sätt:

Arvoden till fyra lappfogdar (4 × 5,500)	22,000 kronor
Provisoriskt avlöningstillägg till var och en av nyssnämnda lappfogdar (4 × 500)	2,000 »
Arvode till biträde åt lappfogden i Jämtlands län	3,000 »
Arvoden till biträde åt lappfogden i Västerbottens län och ett biträde, gemensamt för de två lappfogdarna i Norrbottens län (2 × 3,000)	6,000 »
Expensgottgörelse till de fyra lappfogdarna (4 × 300)	1,200 »
Juridiskt biträde åt de svenska lapparna i Norge	6,300 »
Ersättning och gratifikationer åt ordningsmän och lappför- män	14,500 »

Summa 55,000 kronor.

I en den 20 februari 1928 dagtecknad, av statssekreteraren i socialdepartementet till riksdagens vederbörande utskott ingiven promemoria har sedermera upplysts, att innehavaren av lappfogdetjänsten i Västerbottens län från och med den 15 i sagda månad entledigats från sin tjänst samt att Eders Kungl. Maj:t förordnat biträdande lappfogden i nämnda län att från och med sistsagda dag till och med den 30 juni 1928 vara lappfogde i länet. Genom berörda brev har Eders Kungl. Maj:t ock förklarat, att lämnat bemyndigande att anställa biträde åt lappfogden i länet skulle upphöra att gälla från och med den 15 februari 1928. Avlöningen till den nye innehavaren, vilken i enlighet med de i 1927 års statsverksproposition förordade och av samma års riksdag godtagna grunder icke tillerkänts provisoriskt avlöningstillägg, hade bestämts till ett arvode av 5,500 kronor för år räknat. Någon ändring i avseende å avlöningsförmånerna för innehavaren av lappfogdetjänsten eller beträffande behovet av biträde åt lappfogden vore icke att förvänta under budgetåret 1928—1929. På grund härav torde alltså det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget kunna nedsättas med 3,500 kronor eller till 51,500 kronor.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag skulle anslaget för nästkommande budgetperiod tagas i anspråk för ett nytt ändamål, nämligen till avlöande av ett biträde åt lappfogden i Jämtlands län. Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har Eders Kungl. Maj:t efter framställning av länsstyrelsen i länet medgivit, att ett dylikt biträde finge anställas tillsvidare till och med den 30 juni 1928 samt anvisat arvodet, 250 kronor för månad, att utgå från jämtländska lappväsendets fond.

Av den till stöd för ifrågavarande förslag förebragta utredningen har riksdagen icke blivit övertygad om, att ett stadigvarande behov av ifrågavarande biträde föreligger, och anser sig riksdagen icke kunna anvisa medel för ändamålet å riksstaten. Skulle behov av biträde åt bemälde lappfogde emellertid visa sig ofrånkomligt under nästkommande budgetår, synes dennes avlöning kunna bestridas på sätt hittills skett. Anslaget till ersättning åt lappfogdar m. m. torde alltså med hänsyn till denna riksdagens ståndpunkt böra reduceras med ytterligare 3,000 kronor eller till 48,500 kronor.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *ersättning åt lappfogdar m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra reservationsanslag av 48,500 kronor.

71.o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att till vissa kostnader i anledning av val till riksdagens andra kammare år 1928 för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

Vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit, har icke givit riksdagen anledning till erinran, och riksdagen har alltså till *vissa kostnader i anledning av val till riksdagens andra kammare år 1928* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

Polisväsendet.

72:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att till polisväsendet i riket för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,800,000 kronor.

Riksdagen har ej haft något att erinra emot vad Eders Kungl. Maj:t under förevarande punkt föreslagit och får alltså anmäla, att riksdagen till *polisväsendet i riket* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 1,800,000 kronor.

73:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för budgetåret 1928—1929 anvisa ett extra förslagsanslag av 725,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen funnit sig böra bifalla och har alltså till *vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra förslagsanslag av 725,000 kronor.

74:o) På grund av vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 88) har riksdagen, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.* för budgetåret 1928—1929 anvisat ett extra anslag, att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel, av 150,000 kronor.

Diverse.

75:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 89) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *ålderstillägg*, nu 425,000 kronor, med 25,000 kronor till 400,000 kronor.

76:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 90) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 750,000 kronor, med 200,000 kronor till 550,000 kronor.

77:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91) har riksdagen nedsatt det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 1,450,000 kronor, med 275,000 kronor till 1,175,000 kronor.

78:o) Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) angående det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Övriga ordinarie anslag.

79:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Riksdagen har i riksstaten för budgetåret 1928—1929 uppfört samtliga de ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke här ovan blivit särskilt omförmälda, med oförändrade belopp.

Stockholm den 27 april 1928.

Med undersätlig vördnad.
